

24 juni 2022

Landelijke Gilden Mobiel 21

Innovatiesteunpunt
voor landbouw en platteland

MOBIEL21
ZET MENSEN IN BEWEGING

Oudsbergen pelt   STAD PEER

 Landelijke Gilden
samen beleef je meer

 Vlaanderen
is open ruimte provincie Limburg

Dit project werd mede mogelijk gemaakt door cofinanciering uit Platteland Plus, bestaande uit middelen van Vlaanderen en provincie Limburg.

INLEIDING

Hoe het allemaal startte....

Het is een heuse uitdaging om het theoretische kader van de Limburgse vervoersregio uit te rollen in de praktijk. Omwille van het beperkt aanwezige trein- en kernnet, zitten in de regio Noord-Limburg enkele zeer specifieke uitdagingen rond de vierde netwerklaag, zijnde het vervoer op maat en basisbereikbaarheid. De eerste resultaten van het verkennend onderzoek van IMOB en provincie Limburg, ter voorbereiding van het mobiliteitsplan voor de vervoersregio Limburg, maakten dit erg duidelijk. Ook vele andere stakeholders delen deze mening.

Lokale overheden hebben een belangrijke rol op te nemen in het bereikbaar maken van belangrijke maatschappelijke functies op basis van een efficiënt en vraaggericht systeem en met een optimale inzet van vervoersmiddelen en financiële middelen. Dit is een nieuwe taak voor lokale overheden, waarrond nog geen Vlaamse voorbeelden of expertise bestaan. Tijdens een regionale inspiratieavond die Landelijke Gilde organiseerde rond het thema mobiliteit in Noord-Limburg, werden de gevoeligheden en bezorgdheden rond dit thema een eerste keer blootgelegd.

Uit de combinatie van deze vaststellingen groeide het idee om het project **Mobilab** te realiseren. Landelijke Gilde en Mobiel 21 sloegen de handen in elkaar en konden aan de slag bij 3 gemotiveerde Noord-Limburgse gemeenten. Er werd gewerkt aan drie participatief opgebouwde mobiliteitsexperimenten binnen het beleidskader basisbereikbaarheid. De gastgemeenten voor deze experimenten werden Peer, Pelt en Oudsbergen. Tijdens de projecten in deze gemeenten werden voor de allereerste keer een aantal methodieken en strategieën uitgetest waar gemeentebesturen zelf op kunnen inzetten om de uitdagingen van dit thema concreet aan te gaan.

„Dit project wil tegemoet komen aan de nood van lokale besturen inzake multidisciplinaire ondersteuning, methodische inspiratie en good practices om hun rol binnen de vervoersregio ten gronde op te nemen.“

DE MOBILAB-METHODIEK

Projecten die tot stand komen in samenwerking en samenspraak met de effectieve eindgebruikers staan het sterkst in hun schoenen. Door burgers en eindgebruikers te betrekken, stijgt immers het gevoel van medeverantwoordelijkheid en daarom de slaagkans van een project. Participatie en co-creatie waren daarom belangrijke factoren in het ontwikkelingsproces van de experimenten die aan de basis liggen van de Mobilab-methodiek. Door de nadruk te leggen op deze elementen streeft de techniek naar een maximale gedragenheid en effectiviteit van de gemaakte plannen eens ze uitgerold worden.

Deze opzet is niet evident. Basisbereikbaarheid is voor de gewone burger dan ook erg complex. Als deel van dit project werd daarom ook gewerkt aan het algemeen begrip en de perceptie van burgers rond het mobiliteitsvraagstuk. De manier waarop verplaatsingen gebeuren heeft immers impact op de levenskwaliteit in dorpen en de sociale integratie van inwoners. Duurzame mobiliteitsoplossingen

rond vervoer op maat moeten aan al deze uitdagingen tegemoet komen en zo huidige en toekomstige verplaatsingsbehoeften vervullen zonder ten koste te gaan van de volgende generaties of het milieu.

Om aan bovenstaande ideeën tegemoet te komen, werden 3 participatietrajecten opgezet die uiteindelijk uitmondten in een aantal experimenten die effectieve verandering brachten.

Elk project bestond uit 3 fasen:

HET VOORONDERZOEK

In de voorbereidingsfase werd via deskresearch, terreinbezoeken en gesprekken met de drie gemeenten de startsituatie duidelijk in kaart gebracht. Verder werden de provinciale en Vlaamse beleidsontwikkelingen rond dit thema opgevolgd en werd een overleg gestart met de provinciale dienst mobiliteit en de vervoersregioraad. Zo werd per gemeente een methodiek op maat uitgewerkt die daarna ook in de praktijk werd gebracht.

HET PARTICIPATIEF TRAJEKT

In elke gemeente werd gestart met een gemeente-eigen mobiliteitsfocus, waarin participatie telkens centraal stond. Mobilab zette sterk in op 2 pistes:

Burgerlabs

Burgerlabs zijn co-creatieve workshops met inwoners of gebruikers. Omdat alle deelnemers dankzij deze labs invloed hebben op het proces en het resultaat van dit proces, verhoogde het enthousiasme, de daadkracht en de betrokkenheid van de partijen in het project.

Expertenlabs

Expertenlabs bestaan uit momenten waarop in dialoog kan worden gegaan met een groep experts. Door dit voor elke deelnemende gemeente te doen, kon de overdraagbaarheid en de toepasselijkheid van elke case besproken en gevalideerd worden. Tijdens deze labs werd ingezoomd op concrete toepassingen. Deze werden daarna aangevuld met transitiekennis, zodat iedereen van de inzichten kon profiteren.

Naast de burgerlabs en expertenlabs vond ook lerende netwerken plaats waarbij uitwisseling tussen de 3 gemeenten centraal stond.

EEN BREED GEDRAGEN MOBILITEITSEXPERIMENT

Via het participatief uitwerken en uittesten van 1 concept per gemeente werd al doende meer kennis vergaard over slimme manieren om lokaal aan de slag te gaan met basisbereikbaarheid.

Via Mobilab leerden gemeenten een beter zicht te krijgen op vragen als:

Wat werkt wel en wat werkt niet in het kader van 'first mile' vervoer, i.e. de afstand tot de meest nabijgelegen bushalte of treinstation, in een landelijke regio?

In welke concrete acties zit toekomstmuziek en zouden best verder uitgediept worden?

Waar loopt de Noord-Limburgse bevolking warm voor en wat zijn mogelijke struikelblokken?

UITDAGING

Oudsbergen was klaar voor een nieuw fietsbeleidshoofdstuk. Het stelde voorop om niet langer alleen een kindvriendelijke, maar ook een fietsvriendelijke gemeente te zijn. De eerste focus ging daarbij naar veiligheid en infrastructuur. De gemeente gaf aan dat er heel wat (openbare) werken gepland stonden die zouden bijdragen aan de fietsveiligheid. Men ging er hierbij van uit dat als de randvoorwaarden van verkeersveiligheid zouden worden ingevuld, ook de volgende stap zou volgen: meer mensen nemen ook effectief de fiets. Want zien fietsen, doet fietsen.

De gemeente wou fietscomfort faciliteren en fietsers duidelijke voordelen bieden tegenover automobilisten. Voor het eigen gemeentepersoneel waren er al een aantal initiatieven ingepland, zoals een fietsvergoeding en het delen van e-fietsen. Op die manier vervulde het gemeentebestuur zijn eigen voorbeeldfunctie en hoopte het ook andere burgers warm te maken voor de vele voordelen van de fiets.

Binnen Mobilab kwam dit integraal fietsbeleid tot uitwerking door te focussen op de schoolomgevingen en de schoolroutes van GO! Daltonschool Meeuwen en Basisschool Royke in Gruitrode. Om de noden te capteren van de belangrijkste eindgebruikers, namelijk kinderen, ouders en leerkrachten, werd er aan de slag gegaan met onder meer de leerlingen zelf.

AANPAK

1 Stap 1: Het vooronderzoek

Een eerste belangrijke horde die genomen werd in Oudsbergen, was het fietsklimaat in beeld brengen voor de scholieren. Een eerste expertenlab zette aan tot het verzamelen van enkele kerncijfers.

De gemeente investeerde hiervoor in de Mobitool waarbij de belangrijkste verkeersroutes in kaart werden gebracht. De resultaten van het Mobitool-onderzoek, gericht op het analyseren van woon-schoolverplaatsingen, werden aangevuld met metingen via handopsteking in GO! Daltonschool Meeuwen en Basisschool Royke om de actuele modal split in beide vestigingen te kennen.

2 Stap 2: Het participatief traject

Leerlingen gingen aan de slag om hun schoolomgeving op een kindvriendelijke manier in te richten. Bovendien werden de mogelijkheden verkend om kinderen te stimuleren tot en te belonen voor de keuze voor actieve verplaatsingen.

Tijdens een paar participatieve sessies werden de scholieren ertoe aangezet om op een speelse manier na te denken over duurzame mobiliteit. Door middel van een methodiek op maat konden de kinderen dromen en hun ideale schoolomgeving ontwerpen.

Er werd hen gevraagd steeds te vertrekken vanuit de vraag "Hoe kan de schoolomgeving aangenamer gemaakt worden voor medeleerlingen die met de fiets of te voet naar school komen?"

De tweede vraag die ze zich dienden te stellen was hoe de school een fijnere ontmoetingsplek zou kunnen worden. De waardevolle, creatieve input van de kinderen die werd verzameld, gaf duiding bij waar zij in hun schoolomgeving het meeste belang aan hechtten.

Op basis van hun ideeën ontwierpen de kinderen daarom prototypes van een voor hen fietsvriendelijke school.

In beeld:

DE 3 CASES

Bij de analyse van de prototypes werd vastgesteld dat er 6 focale deelthema's aandacht verdienen: de schoolpoort, de fietsenstallingen, een parcours voor fietsers/voetgangers, een ontspanningsruimte, een kunstwerk en een manier om kinderen aan te moedigen zich duurzaam te verplaatsen. De creatieve voorstellen werden daarna getoetst aan de praktijk. Er werd nagedacht over de vorm waarin ze zouden kunnen worden toegepast. De algemene haalbaarheid van de voorstellen werd ook in vraag gesteld.

3 Stap 3: De testopstelling

Vanuit de leerlingen ontsproten diverse ideeën. Ze suggereerden het creëren van een ontspannings- en ontmoetingsplek aan de school, kwamen met manieren om de schoolstraat knapper en kleurrijker te maken, vroegen aandacht voor fietsherstel in de vorm van een hippe fietsherstelplek op school of een workshop door een lokale fietsenhandelaar, pleitten voor het opsmukken van de fietsenstallingen met meer groen, vroegen om op schoolniveau een beloningssysteem te organiseren en om kunstwerken die kenbaar maken dat de fietsers en voetgangers hun plek hebben in de schoolomgeving. Ze dachten ook aan een aanpak van actiegericht werken met een campagne en een groot lanceermoment. De basis hiervan zou de slogan "Helden van de schoolstraat" kunnen zijn.

Als deel van de testopstelling werden een aantal van deze ideeën gerealiseerd. Specifiek koos Oudsbergen voor het aanbrengen van kunstwerken en parklets. Met deze structuren werd getracht om visueel kenbaar te maken welke ruimte een personenwagen in de schoolomgeving inneemt. Ze gaven ook meteen aan hoe deze ruimte anders benut zou kunnen worden met initiatieven meer op maat van het kind.

Tijdens de testfase werden ook de mogelijke schoolroutes afgetoetst bij de leerlingen en de ouders op vlak van veiligheid en aangenaamheid. Die schoolroutes vormden samen met het opsmukken van de schoolomgevingen, de fietsenstallingen en de plaatsing van de parklets een onderdeel van de uitgewerkte campagne "Helden van de schoolstraat", waarvan het logo ook op de straten kwam te staan.

De parklets zorgen voor een ontmoetingsplek en kunnen op de lange termijn ook elders in de gemeente worden geplaatst.

Het logo "Helden van de schoolstraat" werd aangebracht in de schoolomgevingen van Basisschool Royke en GO! Daltonschool Meeuwen. Het vormde de basis voor een campagne die duurzame woonschoolmobiliteit wou stimuleren.

De kunstwerken bestaan uit duurzame materialen, zijn modulair opgebouwd en kunnen daarom op verschillende locaties worden ingezet.

UITDAGING

Net als Oudsbergen wou ook Pelt meer inwoners op de fiets krijgen. Pelt als fietsvriendelijke gemeente is dan ook één van de speerpunten in het meerjarenplan van het gemeentebestuur. Er stonden de voorbije jaren al heel wat nieuwe projecten op het programma, gaande van geplande infrastructuurwerken en 'quick wins' die het Peltenaren nog makkelijker en veiliger moet maken om te fietsen, tot een Fietsbib waar gezinnen terecht kunnen voor het lenen van tweedehands kinderfietsen en uitgestippelde toegankelijke fietstochten met de Riksja. Dit laatste project kwam ook als winnaar uit de bus van de Limburg Fietsaward 2021, uitgereikt door Toerisme Limburg.

Voor het Mobilab project was de uitgangsvraag daarom: "Hoe kan er, vanuit de noden van (potentiële) fietsers, nog verder gesleuteld worden aan de randvoorwaarden die het fietsklimaat kunnen versterken?" Daarbij werd gefocust op de inrichting van fietsvoorzieningen bij (geplande) knooppunten, maar ook op de noden en leemtes voor een deelfietsaanbod op maat van Peltse doelgroepen zoals jonge gezinnen en handelaren.

AANPAK

1 Stap 1: Het vooronderzoek

Met de hulp van een eerste expertenlab werden de prioriteiten binnen bovengenoemde uitdaging al snel scherp.

Sleutelen aan randvoorwaarden voor een beter fietsklimaat én de wenselijkheid van een specifiek deelfietsaanbod in een middelgrote plattelandsgemeente werd de inzet van het Mobilab project in Pelt. Het verder uitspitten van beide thema's werd gestart vanuit de noden van (potentiële) gebruikers: de fietsers zelf.

Er werd dan ook gekozen om het vooronderzoek voornamelijk uit te voeren via een ruime gebruikersbevraging. Omwille van covid redenen werd de bevraging online uitgevoerd via Survey Monkey. De respons was buiten verwachting hoog: duizend Peltenaren en een enkele tientallen pendelaars vulden de bevraging in. Ze spraken zich uit over kwaliteitsvolle fietsstallingen, extra diensten bij knooppunten, gewenste deelfietsystemen en hun eigen fietsbeleving.

2 Stap 2: Het participatief traject

Geïnteresseerde respondenten uit de bevraging engageerden zich om te zetelen in de burgerlabs. Er werden in totaal twee burgerlabs op poten gezet.

Tijdens deze labs doken de deelnemers in de selectie en uitwerking van droomscenario's op korte en lange termijn. Er werd concreet gewerkt aan vragen als:

- Hoe moet de ideale fietsparkeerplaats voor Pelt er in 2040 uitzien?
- Hoe kan de werkgroep het dorp en de verschillende wijken massaal op de deelfiets krijgen?

RESULTAAT/ERVARINGEN

De deelname van de leerlingen in het project zorgde voor een enorme betrokkenheid. Zij ontpopten zich tot ware ambassadeurs van de methodiek, de school en de gemeente.

Het project werkte bovendien als katalysator. In de toekomst zullen ook de andere werkpunten die de scholieren aanbrachten verder gerealiseerd worden. De fietsveilige routes die werden afgebakend zullen gekoppeld worden aan educatieve routes die de gemeente wil aanreiken aan beide scholen. Kinderen zullen op een veilig parcours op straat hun fietsvaardigheden kunnen oefenen. Daarnaast zal er, na input vanuit een expertenlab, ook nog gewerkt worden aan een fietsbeloningsstelsel. Ook het verfraaien van

de fietsstallingen, het aanleggen van een fietsparcours tussen de ingang van de school en de fietsstalling en het verder herinrichten van de schoolomgevingen staat nog op de planning. Dit zal gebeuren in nauwe samenwerking met de beide scholen.

De gerealiseerde projectdoelstellingen ontvingen ook een positieve beoordeling. Samen met de inplanting van Octopuspalen maken de gerealiseerde parklets, fietshoofden en het logo "Helden van de schoolstraat" vandaag deel uit van kindvriendelijke schoolomgevingen. Minister Benjamin Dalle kende Oudsbergen daarom ook het label toe van "kindvriendelijke gemeente", mede dankzij de inspanningen vanuit Mobilab.

Het ministerbezoek van Benjamin Dalle aan de gemeente Oudsbergen in het kader van de uitreiking van het label "Kindvriendelijke gemeente" bracht het project Mobilab op de voorgrond.

3

Stap 3: Het mobiliteitsexperiment

De focus voor de testfase kwam duidelijk te liggen op de implementatie van een fietsdeelsysteem met cargo- en family bikes, respectievelijk voor én met de doelgroepen handelaren en gezinnen uit Pelt.

Cargofietsen kwamen in het vizier omdat handelaars duidelijk aangaven potentieel te zien in deze levermethode. De struikelblokken die ze zagen bij het gebruik van deze fietsen waren voornamelijk tijd gerelateerd. Ze gaven aan niet altijd de mogelijkheid te hebben tijdens de openingsuren van hun zaak levertijd rondes per fiets uit te voeren. Dankzij de medewerking van ambassadrice Joke Emmers, die uit Pelt afkomstig is, werd een campagnefilmje gelanceerd dat handelaren over de schreef moest trekken om alsnog de cargobike uit te testen gedurende een periode van 3 weken.

Daarnaast werden ook demomomenten aangeboden waarbij de handelaars de fietsen beter konden leren kennen. Voor gezinnen werden speciaal uitgeruste elektrische bakfietsen aanbesteed en gekocht. Ook zij konden via demonstratiemomenten zich het gebruik van de fietsen eigen maken.

De Peltse testperiode zal lopen tot einde 2022 en overschrijdt dus de Mobilab timing. Een eerste evaluatie leerde ons evenwel al veel. De family cargobikes zaten twee dagen na lancering van het campagnefilmje reeds volgeboekt tot eind 2022. Al vlug werd beslist om een tweede aankoop van een family bike in het deelsysteem te plaatsen om zo aan de grote vraag te kunnen voldoen.

De parklets zorgen voor een ontmoetingsplek en kunnen op de lange termijn ook elders in de gemeente worden geplaatst.

RESULTAAT/ERVARINGEN

Uit de Mobilab-enquête bleek dat 53 % van de bevrageden uit Pelt dagelijks fietst. Deze hoge graad van fietsgebruik werd verder bevorderd door de verschillende fasen van het Mobilab project. Door handelaren en jonge gezinnen te laten experimenteren met nieuwe mobiliteitsopties werden de voordelen van het fietsgebruik voor hen concreter. Daarnaast zorgde het project ook voor een verhoogde graad van betrokkenheid tussen bestuur en burgers. Het werd ervaren als een goede opstap om burgers verder bij het beleid te betrekken en hun noden in kaart te brengen. Deze betrokkenheid werkte als hefboom voor de latere besteding en uitbreiding van de ruimte-bevorderende (pop-up) maatregelen die werden geïmplementeerd. Het commerciële handels- en horecacentrum blijft nog steeds autovrij. Participatie is dus duidelijk een model dat werkt voor het Peltse publiek. Verder werden cargobikes in het licht gesteld als een uitstekend middel om verplaatsingen binnen een gemeente te vergroenen en verduurzamen. Tot op heden zetten voornamelijk steden in op deze verplaatsingsmiddelen, maar de verwezenlijkingen in Pelt bewijzen dat ook kleinere, meer landelijke, gemeenten een samenwerking met lokale handelaren in dit kader kunnen aangaan. De ervaringen uit de evaluatie worden

dan ook ingebracht in het Vlaams Lerend Netwerk Fietslogistiek, zodat ook andere gemeenten het voorbeeld van Pelt kunnen volgen.

De uitwerking in Pelt leerde ons ten slotte dat nieuwe ideeën inspirerend werken. De opstap testfase kreeg handelaren aan boord om het gebruik van een cargofiets te overwegen. Het effect van doelgerichte communicatie, op maat van het doelpubliek, was op dat gebied onmiskenbaar: de samenwerking met de goedlachse Peltse BV Joke Emmers was een duidelijke factor in het overtuigen van de handelaars om deel te nemen. Sommigen van hen durfden na het project zelfs verder te denken en dromen. Het idee werd geopperd om het leegstaande oude Aldi-filiaal aan de rand van het centrum te gaan gebruiken als kleinschalige stockageruimte om van daaruit leverdiensten met meerdere cargobikes uit te bouwen. Pelt zorgde bovendien – op vraag van de handelaren – zelf voor een aanbod van vrijwillige fietskoeriers die alvast in deze testfase aan de vraag naar leverservice van handelaren kunnen tegemoetkomen. In de toekomst moet nog verder gekeken worden naar hoe, vooral in kleinere gemeenten met minder handelaren, deze leverservice van een verdienmodel kan worden voorzien.

"De family bike is – mede door de media-aandacht die er was voor het campagnefilmje – een onverhoopt succes. Wij gaan als gemeente zelfs over tot de aankoop van een tweede deelfiets omdat we niet aan de vraag kunnen beantwoorden. Vele jonge gezinnen gaan meer bewust om met hun mobiliteit. Zeker gezien de stijgende benzine/dieselprijzen gaan ook zij twee keer nadenken of het niet anders kan... Het momentum zat hier zeker goed in Pelt."
Carmen van den Akker, deskundige fietsbeleid Pelt.

UITDAGING

Peer was al continu bezig met het motiveren van de Perenaren om voor de fiets te kiezen. Via het project "Peerfietst: iedereen de fiets op!" plande de stad investeringen in de aanleg van goede fietsinfrastructuur, trage wegen en de aankoop en plaatsing van elektrische deelfietsen. Om deze geplande investeringen extra kracht bij te zetten, richtte het project Mobilab zich specifiek op het participatief in kaart brengen van de elektrische fietsbehoeften van de Perenaars. Het deed dit met oog op een afgebakende doelgroep, namelijk de medewerkers van vliegbasis Kleine Brogel. Er werd gefocust op fietsverplaatsingen van, naar en op de militaire basis. Op deze manier woude de verschillende projectpartners het duurzame karakter van het fietsgebeuren, wat al bijzonder populair was onder de militaire doelgroep, extra in de verf zetten en naar een hoger niveau tillen.

AANPAK

De bedoeling was dat ideeën, verbeteracties, campagnes en andere initiatieven zouden groeien vanuit de inbreng van de militairen. Ook hier lag de focus dus zeer sterk op participatie van de projectdoelgroep.

1 Stap 1: Het vooronderzoek

Er werd een mailing verstuurd naar het personeel van de militaire basis Kleine Brogel met de vraag om deel te nemen aan een online bevraging van Mobiel 21.

In de vragenlijst die gekoppeld was aan deze bevraging werd gepolst naar de achtergrondinformatie van de deelnemende militair, de manier waarop hij/zij zich van en naar de luchtmachtbasis verplaatste, de knelpunten en kwaliteiten die de persoon in kwestie ervaarde op de route, de elementen die hij/zij zag als cruciale vereisten voor de fietsende militair en hoe het project volgens hem/haar idealiter verder zou verlopen.

2 Stap 2: Het participatief traject

De antwoorden op de enquête van Mobiel 21 werden verwerkt tot gemiddeldes, overzichtskaarten en suggesties over verkeersveiligheid en duurzame mobiliteit. Deze resultaten werden gepresenteerd aan een werkgroep die bestond uit deelnemende militairen die aangaven nauwer betrokken te willen zijn bij het project. De mobiliteitsambtenaar van de stad Peer werd eveneens opgenomen in deze werkgroep. Na de presentatie van de enquêteresultaten ging dit team aan de slag met de belangrijkste bevindingen die werden genoteerd. Ze stelden concrete acties op die vanuit de gestelde conclusies zouden kunnen doervloeien. De verzamelde ideeën werden daarna geprioriteerd volgens haalbaarheid. Uiteindelijk werden twee ideeën geselecteerd voor verdere vormgeving binnen het project, zijnde een fietsleasesysteem voor de werknemers en een fietsdeelsysteem op de basis.

3 Stap 3: Het mobiliteitsexperiment

Voor de acties die door de werkgroep werden weerhouden, werd een testopstelling voorzien. De basis werd op korte termijn voorzien van een fietsdeelsysteem. Het principe van een deelfiets hierin werd erg eenvoudig gehouden. Een gebruiker kon over een fiets beschikken voor de beperkte periode waarin hij/zij een fiets nodig had. De fiets kon hierbij worden opgehaald en achtergelaten op strategisch gelegen plaatsen binnen de basis, specifiek voorzien voor de plaatsing van deelfietsen. Militairen konden zich zo op een gezonde manier met de fiets verplaatsen tussen locaties die binnen dezelfde zone gelegen waren.

Rond het tweede geselecteerde idee, het opzetten van een e-bikes leasesysteem, wordt een expertenlab opgezet met HR van Defensie.

RESULTAAT/ERVARINGEN

Het fietstraject in Peer is nog niet ten einde. De testfase van het fietsdeelsysteem is in volle gang en wordt weldra geëvalueerd. Eens deze evaluatie is afgerond, kunnen er concrete resultaten en vervolgacties volgen.

Omtrent het leasesysteem van de e-bikes voor het personeel, houden we vinger aan de pols met de betrokken instanties.

ZELF AAN DE SLAG IN JE GEMEENTE!

Wil je zelf aan de slag in je stad of gemeente met de Mobilab-methodiek? We zetten je hier alvast op weg met een aantal nuttige tips!

HET VOORONDERZOEK

Participatief te werk gaan is maatwerk, zoveel is zeker. Alles draait rond de gepaste methodiek vinden voor je doelgroep. Een gedegen vooronderzoek kan je daarbij op weg helpen. Denk ook goed na over wie je wil bereiken en hoe je dat het beste doet.

Spreek gericht een paar sleutelfiguren aan die je verder op weg kunnen helpen. Ga ook zelf eens op pad binnen je regio en bevrraag een paar inwoners om feeling te krijgen met de doelgroep of buurt.

Metten is weten: een goede analyse of bevraging dient als basis voor verdere stappen.

Baken je doelgroep af en stel je communicatie gericht op. Werk met verschillende kanalen zodat ze elkaar kunnen versterken.

Bevrraag het gemeentebestuur over wat het al doet in het dorp en welke acties al opgenomen zijn in de gemeentelijke meerjarenplanning. Bespreek met hen het kader waarbinnen gewerkt kan worden.

Creëer geen loze verwachtingen. Maak deelnemers vanaf de start van het traject duidelijk wat het doel en de aanpak zullen zijn. Geef ook aan wat het speelveld is waarbinnen de groep kan participeren. Het moet steeds duidelijk zijn waarover men inbreng heeft, en waarover niet.

Ga eens kijken over de grenzen heen. Er bestaan elders beslist al goede praktijken waaruit je kan leren. Met de adviezen en aanbevelingen van andere regio's kunnen je specifieke noden en gewenste uitrusting verfijnd worden.

Krijg je de mogelijkheid om in een lerend netwerk te stappen? Twijfel niet om dit te doen! Het geeft je een schatkist vol aan tips en tricks.

HET PARTICIPATIEF TRAJECT

Samen met de buurtbewoners oplossingen vinden voor de mobiliteitskwesties in hun gemeente of school werkt! Deelnemers worden op deze manier eigenaars van hun actie en ambassadeurs in hun omgeving. Zo verhoogt hun betrokkenheid en ontstaat een gevoel van voldoening wanneer resultaten worden bereikt.

Participatie is maatwerk! Werk een methodiek uit die past bij je doelgroep. Door stapsgewijs aan de slag te gaan en na elke sessie verder te bouwen op de input van de sessie ervoor, kunnen ideeën zich ontwikkelen. Mensen leren gaandeweg van elkaar en verschillende zienswijzen en inzichten worden aangereikt.

Zorg dat iedere aanwezige de kans heeft om zijn inbreng te geven door een methodiek uit te werken die laagdrempelig blijft.

Durf creatief uit de hoek te komen. Leuk, aantrekkelijk en erg visueel materiaal spreekt het meest aan.

Neem de deelnemers mee tijdens een creatief en zinvol moment. Zet een expert ter zake mee rond de tafel om de voorstellen die uit dit moment voortvloeien nuchter te bekijken. Een afgevaardigde van de gemeente kan hier ook nuttige inbreng leveren.

Laat deelnemers hun droom uitspreken of bouwen. Stel vragen zoals: "Hoe ziet jouw ideale fietsvriendelijke school eruit? Hoe zie jij de invulling van een mobipunt in onze gemeente?"

Laat de participanten de uitdagingen en dromen waarmee je werkt omzetten in concrete doelstellingen en acties. Op deze manier ontwikkel je samen met hen een actieplan en verzekert je je ervan dat dat plan ook door hen gedragen is.

HET BREED GEDRAGEN MOBILITEITS-EXPERIMENT

Een experiment laat gebruikers stil staan bij hun verplaatsingsgedrag en laat hen proeven van de alternatieven. Want wie experimenteert, ontdekt zelf de voor- en nadelen van de initiatieven die hij opzet.

Een experiment is vaak net dat duwtje in de rug dat sommige mensen nog nodig hadden.

Zet alle communicatiekanalen van de gemeente en dorpspartners in om je traject kracht bij te zetten. Verenigingen kunnen via hun netwerk helpen om je boodschap te verspreiden en draagkracht te creëren bij burgers.

Geef je experiment voldoende looptijd. Verandering gaat nu eenmaal hand in hand met aanpassingen voor de gebruikers. Gun hun de tijd om te wennen aan het nieuwe mobiliteitsconcept en laat hen het uitgebreid proeven, smaken en testen.

Een experiment is een absolute meerwaarde. Het wekt nieuwsgierigheid en werkt als een katalysator.

Denk op voorhand goed na over hoe je je experiment wil gaan evalueren. Doe je dit aan de hand van cijfers, bevragingen, metingen of enquêtes? Werk ook hiervoor steeds op maat van je doelgroep en van je uitgerold experiment.

Eens de resultaten van je experiment bekend zijn, bespreek je deze met de werkgroep die je in de participatiefase samenstelde. Stel samen met hen en een deskundige van de gemeente een plan op voor concrete vervolgacties.

Ook buiten je gemeente is je experiment waardevol. Het kan inspirerend werken voor andere gemeenten die een gelijkaardig traject willen uitrollen. Aarzel dus zeker niet om je ervaringen met anderen te delen.

MEER INFO EN BEGELEIDING

Toch nog een vraagje?
Contacteer ons voor meer info.

Landelijke Gilden
Dienst Maatschappelijke Innovatie
Diestsevest 40
3000 Leuven
Marieke.de.boe@landelijkegilden.be

Mobiel 21
Vital Decosterstraat 67/A
3000 Leuven
Glenn.godin@Mobiel21.be
Patrick.auwerckx@Mobiel21.be

